

9. Машини для гуманітарного розмінування зможуть сертифікувати акредитовані органи незалежно від форми власності / Міністерство економіки України. 21.11.2025. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail/a4058c3d-9d64-4598-973c-2c75548723c9>.

10. Сертифікація операторів протимінної діяльності пришвидшилася вдвічі / Міністерство економіки України. 31.01.2025. <https://me.gov.ua/News/Detail/88c4e5bb-c040-4fc3-8606-bdbb35dd485d?lang=uk-UA&title=SertifikaatsiiaOperatoriv>.

УДК 37.0:327](477) «364/366»

**Вихор С., канд. пед. наук, доц.; Радченко О., канд. пед. наук, доц.**

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Україна

## **АНАЛІЗ КЛЮЧОВИХ АСПЕКТІВ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ ЩОДО ВОЄННОГО ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ КРАЇНИ**

***Анотація:** Після Революції Гідності та ратифікації угоди про асоціацію між Україною та ЄС було сформовано нові стратегічні орієнтири нашої держави та взято курс на соціально-економічні реформи. З 2017 по 2021 рік відбулося ряд конференцій, які пізніше отримали назву «довоєнних стратегій». Після повномасштабного вторгнення Російської Федерації виникло занепокоєння міжнародних партнерів та розуміння необхідності перегляду існуючої програми з метою відновлення знищеної війною інфраструктури та повоєнної відбудови країни. Починаючи з 2022 року змінився формат конференцій з реформ на відновлення, який дістав назву *Ukraine Recovery Conference, URC*. Протягом 2022-2025 рр. основний акцент було зроблено на реформі державного управління, поточних проблемах відбудови та відновлення пошкодженої інфраструктури, розмінуванні за участі міжнародних донорів. Починаючи з 2024 року, міжнародна спільнота більше уваги стала приділяти освітнім реформам дошкільної, середньої та професійної освіти з метою включення української вищої освіти в європейський простір.*

*У тезах розглянуто основні програми та проекти міжнародної співпраці України щодо подальшого відновлення країни, особливу увагу приділено освітній сфері та перспективам її розвитку та функціонування.*

***Ключові слова:** міжнародна співпраця, післявоєнне відновлення України, система освіти.*

**Vykhor S., Ph.D. (Ped.), Assoc. Prof.; Radchenko O., Ph.D. (Ped.), Assoc. Prof.**

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, Ukraine.

## **ANALYSIS OF KEY ASPECTS OF UKRAINE'S INTERNATIONAL COOPERATION ON WARTIME AND POST-WAR RECOVERY**

***Abstract:** Following the Revolution of Dignity and the ratification of the Association Agreement between Ukraine and the EU, new strategic priorities were established, initiating a comprehensive trajectory toward socio-economic reform. Between 2017 and 2021, a series of conferences—subsequently termed "pre-war strategies"—were convened to address these objectives. In the wake of the full-scale invasion by the Russian Federation, international partners recognized the urgent necessity to revise existing frameworks to prioritize the restoration of war-damaged infrastructure and facilitate the nation's post-war reconstruction. Since 2022, the focus of international engagement has transitioned from a reform-centric format to a recovery-oriented one, institutionalized as the *Ukraine Recovery Conference (URC)*. From 2022 to 2025, primary emphasis was placed on public administration reform, immediate reconstruction challenges, the restoration of critical infrastructure, and demining efforts involving international donors. Beginning in 2024, the international community intensified its focus on educational reforms spanning preschool, secondary, and vocational education, aiming to integrate the Ukrainian higher education system into the European Higher Education Area.*

*The theses examine the fundamental programs and international cooperation projects concerning Ukraine's ongoing recovery, with particular attention to the educational sector and its prospects for development and functionality.*

**Keywords:** *international cooperation, post-war recovery of Ukraine, education system.*

Угода про асоціацію між Україною та ЄС, ратифікована 16/09 2014 року поклала початок новому формату відносин на принципах «політичної асоціації та економічної інтеграції» та стала відправною точкою для внутрішньо-політичних змін. 21 березня 2014 року підписано політичну частину угоди, яка стала неформальним приводом для вторгнення в Україну Російської Федерації та вимоги змінити зовнішньо-політичний курс на співпрацю з агресором. Знищення частини Донецької та Луганської областей стало приводом для обрання вектора на відбудову України. З 2017 року уряд з метою координації міжнародної підтримки почав проводити щорічні конференції з питань реформ (2017 – в Лондоні, 2018 – в Копенгагені, 2019 – в Торонто, 2020 – у Вільнюсі) інвестицій, реформи децентралізації та боротьби з корупцією.

Перша програма з відбудови України була започаткована у 2020 році внаслідок підписання угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком, де пріоритетом була відбудова пошкодженої критичної інфраструктури, а також значні кошти виділялися на реконструкцію або капітальний ремонт лікарень, шкіл тощо.

Повномасштабне вторгнення Росії у 2022 році стало приводом для перегляду існуючої програми, оскільки руйнування були настільки значні, що уряд був вимушений шукати нові міжнародні інвестиції та ресурси. «Довоєнні стратегії» показали прогалини та недоліки існуючої програми, «не було завершено реформу децентралізації; не було на практиці гарантовано доступ до послуг соціальної підтримки; бракувало інфраструктурної та транспортної доступності; люди з інвалідністю не мали доступу до навчання та ринку праці; неінклюзивними й непрозорими залишалися процеси прийняття рішень, зокрема щодо цивільної безпеки та захисту» [1]. Тому метою післявоєнної відбудови стало привернення уваги світової громадськості до злочинів проти людяності, врахування недоліків у попередній програмі та залучення якомога більшої кількості учасників та ресурсів.

4-5 липня 2022 року відбулася Міжнародна конференція з питань реформ в Україні (Ukraine Recovery Conference, URC) в Лугано (Швейцарія), де український уряд представив план воєнного та повоєнного відновлення і країни – учасниці ухвалили підсумковий документ «Декларація Лугано». Цей документ визначив основні сім принципів відбудови, які коротко можна охарактеризувати «відбудувати краще, ніж було». Було створено Національну раду з відновлення України від наслідків війни та 24 робочих групи, які розробляють галузеві проєкти в межах плану відбудови, серед яких проєкт «Освіта і наука».

21-22 червня 2023 року у Лондоні відбулася Конференція з питань відновлення України, де акценти було зроблено на міжнародній підтримці, ролі приватного сектору для відновлення інфраструктури, інвестиції у відновлення людського капіталу України, розмінування с/г угідь, акцент на відновлення за участю громад. Вказані конференції URC більше зосереджувалися на терміновому відновленні інфраструктури, енергетиці, реформуванні державного управління в умовах війни та дотриманні фінансової стабільності.

11-12 червня 2024 року в Берліні тривала Міжнародна конференція з питань відновлення України. Серед ключових досягнень – гарантійні та грантові угоди в рамках інвестиційного компонента програми Ukraine Facility, пакет допомоги на підтримку енергетики від США, підтримка малого та середнього бізнесу, дофінансування гуманітарного розмінування землі, програма перенавчання фахівців. У Берліні Альянс наукових організацій Німеччини запропонував «Концепцію відновлення української науки», яка передбачала активну підтримку дослідницьких проєктів. Саме там було запропоновано ініціативу з підготовки та перекваліфікації кадрів для відбудови – Альянс навичок (Skills Alliance). Значна увага була приділена розвитку та модернізації професійної освіти, розширенню можливостей дуальної освіти.

10-11 липня 2025 року в Римі відбулася четверта щорічна зустріч URC, яка сприяла налагодженню зв'язків між представниками бізнесу, українських та європейських громад. Проблемними питаннями стали пошук коштів для фінансування державного бюджету, відновлення житлового, медичного та енергетичного секторів та фінансування малого та середнього бізнесу. Серед освітніх аспектів, увага приділялася розвитку молодіжної політики та ролі освіти у євроінтеграції. Йшлося про розширення програм академічного обміну для включення української вищої освіти в європейський простір.

Серед проєктів Плану відновлення України національної програми «Розвиток системи освіти» ми обрали ті, які стосуються середньої, професійної та вищої освіти: «SUN. School for the Ukrainian Nation – Державна дистанційна школа в форматі Uber», «Відновлення та модернізація наукової інфраструктури України спрямований на подолання не лише проблеми руйнування значної частини наукової інфраструктури, але й її модернізації до сучасних стандартів світової науки», «Ефективна мережа закладів професійної освіти для повоєнних потреб особистості, суспільства, економіки», «Інвестування в R&D (співфінансування досліджень на замовлення бізнесу) та think tanks на базі ключових університетів», «Нові лідери для Нової Української Школи», «Оновлення IT-програм для ТОП-5 університетів спільно з приватним сектором», «Підтримка повернення молоді в Україну: міжнародна академічна мобільність», «Проєкт підвищення якості вчителів: реформування навчання вчителів, моделі фінансової компенсації, кар'єрного шляху та програм зростання», «Спільно з партнерами створення / модернізація флагманських шкіл в регіонах (згідно з реформами освіти)», «Створення мобільних освітніх та наукових закладів, розширення програми репетиторства», «Створення системи грантів для дослідників на основі ефективності», «Створення Центрів передового досвіду (наукових парків) у співпраці з ТОП міжнародними центрами», «Цифрова школа - розвиток інфраструктури», «Наука в клас» («Science for the Classroom»), «Гаряча лінія психологічної підтримки педагогічних працівників», «Лабораторія винахідників «Spark!Lab»», «Новий освітній простір – відбудова навчальних корпусів ЗВО та ЗФПО», «Оновлення навчальних лабораторій», «Створення належних умов проживання здобувачів освіти у гуртожитках ЗВО», «Створення та забезпечення діяльності органу, що буде координувати та фінансувати наукові ДіР в інтересах оборони і безпеки держави та розвитку стратегічних галузей економіки», «Цифровий освітній паспорт. «Рухомі науки» (Moving Science)», «Створення цифрового управління закладом освіти та платформ для навчання»; «Запровадження електронного освітнього паспорту» [2]. Зміст проєктів поки не уточнено, проте їх назви свідчать про цифровізацію освіти, акцент на взаємодію науки, освіти та бізнесу, необхідність пов'язати науку та виробництво, створення інклюзивного середовища.

Наступна конференція з питань відновлення України відбудеться 25-26 червня в Гданську (Польща). Основними векторами зустрічі анонсують відновлення та розвиток енергетики, критичної інфраструктури та логістику. URC 2026 зосередиться на п'ятих тематичних вимірах: бізнес-вимір, людський вимір, місцевий та регіональний вимір, вимір ЄС, безпеки та оборони. Одним із напрямів обговорення визначено освіту і охорону здоров'я. Щодо вищої освіти, плануються індивідуальні освітні траєкторії, де студенти можуть обирати частину дисциплін самостійно, а також змінювати спеціальність після 1 або 2 року навчання; відхід від держзамовлення до системи державних грантів, що стимулює конкуренцію між університетами; процес укрупнення ЗВО для підвищення якості освіти та економії ресурсів.

### **Джерела та література**

1. Хіцевич О. Інформаційна довідка про План відновлення України. URL: [https://ffr.org.ua/wp-content/uploads/2023/07/Informaciyna\\_dovidka\\_pro\\_plan\\_vidnovlennya\\_Ukrainy.pdf](https://ffr.org.ua/wp-content/uploads/2023/07/Informaciyna_dovidka_pro_plan_vidnovlennya_Ukrainy.pdf) (дата звернення: 13.04.2026).

2. План відновлення України/національні програми URL: <https://recovery.gov.ua/> (дата звернення: 13.04.2026).